

Osobní údaje a TaxEdit

Nařízení ukládá povinnosti a práva:

- **správčům údajů** (příklad prostého poradenství pro subjekt) a
- **zpracovatelům údajů** (například firmy, které zpracovávají mzdovou agendu klienta)

Ať jste v pozici správce či zpracovatele:

1. Vypracujte si **vlastní postupy**, jak u vás GDPR naplňovat.
2. Použijte ke splnění povinností **nové i stávající funkce TaxEditu**

Nejprve je důležité si ujasnit:

- proč osobní údaje zpracováváte,
- které osobní údaje reálně zpracováváte a
- zda nemáte údaje bez konkrétního účelu.

Díky počáteční analýze stavu si uvědomíte, které požadavky GDPR se vztahují přímo na Vás. Stanovíte si **interní pravidla a vlastní opatření**, pomocí kterých nařízení GDPR naplníte.

Po ujasnění interních opatření se vrhněte na technickou stránku – zjistěte, se kterými povinnostmi Vám pomůže TaxEdit.

Doporučené kroky:

- Nastavte uživatele a jejich hesla, nastavte oprávnění přístupu ke klientům.
- Nainstalujte verzi TaxEditu 3.11.0.102 a zadejte činnosti zpracování u klientů, případně v kartotéce Osob.
- Smažte stará data, pro jejichž uchování již nemáte právní důvod.
- Oznamte fyzickým osobám, jejichž data zpracováváte v pozici Správce, že jejich data zpracováváte a jaká práva a jakým způsobem u Vás mohou uplatnit.
- Pro případy, kdy s klienty budete uzavírat zpracovatelské doložky ke smlouvám, nezapomeňte jako možného dalšího zpracovatele uvést Luyten CZ s.r.o., především kvůli možnosti technické podpory.

Jak v TaxEditu řešíme GDPR

Během roku 2018 uvolňujeme postupně nové verze TaxEditu, které obsahují změny a doplňky aktuálních funkcí. Ve verzi 3.11.0.102 jsou přítomny nové datové struktury, které u fyzických osob umožňují sledovat činnosti a účely zpracování osobních dat.

Nové verze jsou k dispozici na webových stránkách TaxEditu, uživatelé, kteří mají zapnutou přednostní aktualizaci, mají verzi již nainstalovanou.

První spouštění verze 3.11.0.102 mimo jiné zobrazí informace o nové verzi a také aktualizované licenční podmínky, v jejichž dikci je pamatováno na generální nařízení.

Po jejich odsouhlasení můžete začít údaje v TaxEditu doplňovat o informace, které generální nařízení vyžaduje sledovat.

Důležité oblasti GDPR

Při ochraně osobních údajů fyzických osob, řešíte tři hlavní oblasti. Oprávněnost zpracování osobních údajů, ochranu těchto údajů a ochranu práv subjektů údajů.

Obecně se na GDPR musíte připravit organizačně, stanovením pravidel pro správu dat a také technicky, správným použitím technických prostředků, například aplikací, ve kterých data zpracováváte. V aplikaci TaxEdit lze nastavit:

- 1. Povolování a omezování přístupu k datům** pomocí práv uživatelů.
- 2. Zadání účelů a činností zpracování osobních dat.** Při zpracování GDPR musíte myslet třeba na evidenční nebo oznamovací povinnost.
- 3. Nastavit hesla a šifrování pro data, která TaxEdit opouští.** Ať už jsou to zálohy, nebo jde o dokumenty odesílané nezabezpečenými kanály ke klientům.
- 4. Mazání nebo anonymizace údajů.** Když pomine účel ke zpracování, kvůli kterému jste data shromáždili, je potřeba jejich zpracování ukončit, tedy se dat zbavit.

Uživatelé TaxEditu a přístupová práva

Data TaxEditu jsou rozdělena na dvě části. Jde o *kartotéky* údajů, uložené v databázi a o *dokumenty* vytvořené či spravované TaxEditem.

Dokumenty jsou uloženy v souborovém systému a fyzický přístup k nim je tedy řešen na úrovni práv souborového systému stejně jako u libovolné dalších dokumentů. Dokumenty jsou myšleny soubory PDW, XML, PDF, DOCx, XLSx, p7s a vlastně jakékoli další. Některé z nich je možné šifrovat, některé z principu (XML) šifrovat možné není. Je tedy nutné zajistit, aby dokumenty byly uloženy v cestách, které lze spravovat s ohledem na bezpečnost dat.

TaxEdit kromě evidence dokumentů ale přímo spravuje data fyzických osob, tyto údaje (viz [Ukládání osobních údajů TaxEdit 3x](#)) jsou uloženy v kartotékách.

Údaje uložené v kartotékách vždy se vztahují k *poplatníkovi*. Přístup ke konkrétním poplatníkům je pro každého *uživatele* povolen či zakázán pomocí přístupových práv.

Pokud jste dosud pro jednotlivé reálné uživatele (Vás a Vaše kolegy) neměli v TaxEdit zavedeny *Uživatele*, účinnost GDPR je vhodný okamžik, kdy lze toto napravit.

V nabídce Nástroje/Uživatel programu se přidávají a ubírají *uživatelé* a také se zde nastavují jejich detailní údaje a přístupová i funkční oprávnění.

Hesla

Aby nastavení práv pro jednotlivé uživatele mělo význam z hlediska bezpečnosti, je nutné, aby uživatelé (nejen) s přístupem k údajům fyzických osob měli nastavená hesla.

Nastavení hesel nemusí pro uživatele znamenat žádné zdržení, protože již několik let je možné v TaxEditu použít přihlášení pomocí uživatelského účtu Windows. Přihlášení účtem Windows předpokládá samozřejmě také nastavení hesla, po jeho prvním zadání při přihlášení se ale již heslo znovu nevyžaduje, pokud TaxEdit spouští stále stejný uživatel.

Kdyby se ale na počítači (serveru) přihlásil (do Windows) jiný uživatel a pokusil se přihlásit do TaxEditu, bude muset heslo znovu zadat.

Síla hesla

TaxEdit netrvá na žádné složitosti hesla. Heslo by samozřejmě mělo být

bezpečné, složitost hesla ale často vede k jeho nebezpečnému uchování (papírek na monitoru). Lze doporučit nastavení klasicky složitějšího hesla (neslovní heslo délky 6 a více znaků, s číslicí, případně dalším nealfanumerickým znakem). Připomeňme si, že uživatel nebude muset heslo opakovaně zadávat, pokud použije přihlášení účtem Windows.

Minimálně uživatelé, kteří mají v TaxEditu přidělena práva administrátora, by měli mít heslo takto bezpečné.

Povinnosti správců a zpracovatelů údajů

Správci a zpracovatelé údajů je uloženo vést záznamy o činnostech zpracování. Formální podoba takového záznamu není stanovena, sestavy pro pravidelné ukládání výkazů o činnostech očekávejte v TaxEditu v průběhu léta.

Předně je ale nutné u jednotlivých fyzických osob nastavit sledované činnosti a účely zpracování.

Sledování činnosti

Činnosti je možné nastavit nejen v kartotéce osob, ale i v kartotéce poplatníků a to dokonce i v případě, že poplatníkem je právnická osoba.

Poplatníci - LUYTEN CZ, s.r.o., Fyzik Tomáš

Základní údaje Další údaje Kontaktní údaje Správce daně a Pověření

Cesty Adresa pro doručování Rezident Datová schránka Ostatní

Daně Přidružené dokumenty **GDPR**

Osoba naposledy použita: . .

Činnosti zpracování osobních údajů:

Činnost	Účel	Právní základ
Spisová evidence	Ochrana právních nároků uživatele	oprávněný zájem uživatele

Role Činnost zpracování: správce Nepromítat k Osobám

Účel: Ochrana právních nároků uživatele

Právní důvod: oprávněný zájem uživatele

Popis: Odeslat

Od: 12.12.2012 Do: . . Odvoláno: . .

OK Zrušit Nápověda

V kartě Poplatníka a v kartě Osoby je nově přítomna záložka označená GDPR. (V kartě klienta je GDPR podzáložkou na kartě Ostatní).

Na záložce GDPR je možné do seznamu činností přidávat i větší počet položek z číselníku „Činnosti zpracování osobních údajů“. U každé činnosti je kromě informací z číselníku možné zadat počátek a konec doby zpracování. (Příkladem je smluvní vztah s klientem).

U některých činností je doba zpracování dána lhůtou od posledního použití dat fyzické osoby. (Zde je příkladem vedení údajů ve spisové evidenci i po skončení vztahu s klientem pro plnění zákonných povinností, nebo pro ochranu práv uživatele TaxEditu).

Aby nebylo nutné nastavovat opakovaně stejné činnosti u všech osob stejné kategorie vztažených k poplatníkovi, je právě možné nastavit účel zpracování přímo na poplatníkovi (ač by šlo o právnickou osobu). Podle nastavených činností u poplatníka jsou pak automaticky generovány i činnosti pro u poplatníka evidovaných osob. Tyto automaticky promítané činnosti se objeví v kartě GDPR Osoby se zvláštní poznámkou o jejich generičnosti. Pro různé druhy osob se od poplatníka promítají různé právní důvody. (Pro statutáry PO, které se vytváří daňová tvrzení se promítnou jiné důvody než pro zaměstnance). Tato automatizace trvá do okamžiku, kdy u Osoby zvolíte nějakou činnost ručně.

Činnosti se vybírají striktně z číselníku, aby bylo možné doplňovat automaticky právní důvody, kategorie subjektů a doporučené lhůty.

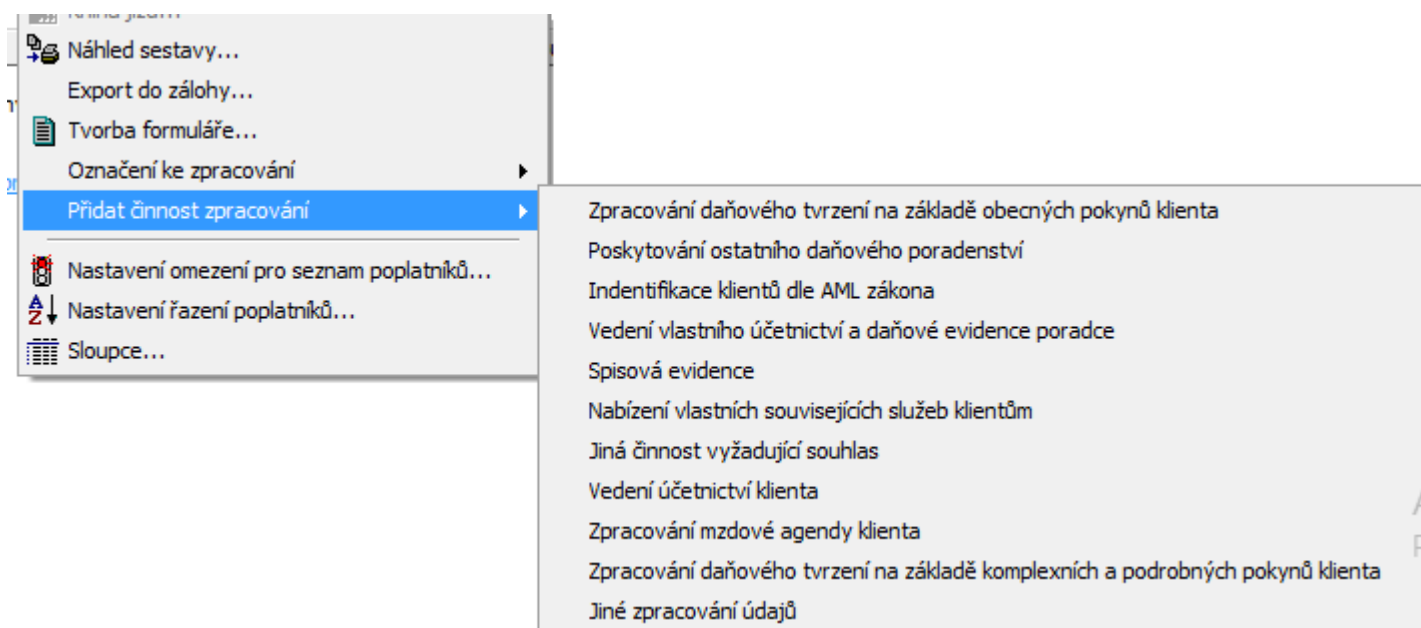
V číselníku ale existují dvě položky „Jiná činnost správce údajů vyžadující souhlas“ a „Jiná činnost zpracovatele údajů“. U těchto dvou činností se očekává individuální specifikace činnosti v poli Popis.

Hromadné nastavení činností

Když už víme, že činnosti zpracování stačí nastavit na poplatníkovi, ukažme si, jak činnosti přiřadit více poplatníkům najednou.

1. Vyberte poplatníky, u kterých zpracováváte mzdovou agendu zaměstnanců, například přes sestavu Poplatníci dle roku a druhu dokumentů. Ve větvi sociální pojištění nebo daň z příjmů ze závislé činnosti Vám TaxEdit zobrazí poplatníky, u kterých pracujete s daty zaměstnanců.
2. Označte všechny tyto poplatníky např. klávesovou zkratkou Ctrl+A nebo z nabídky Výběr, Označit vše

3. Z nabídky Databáze/Poplatníci vyberte funkci Přidat činnost zpracování. Z podnabídky vyberte činnost, zde „Vedení mzdové agendy“. Ke všem poplatníkům (u kterých ještě není) bude přidána tato činnost zpracování. U osob evidovaných u těchto poplatníků, které jsou označeny jako zaměstnanci, se pak automaticky zobrazí a vykazuje stejná činnost. Uživatel TaxEditu je u těchto osob v roli zpracovatele osobních údajů.

Právo být zapomenut

Smazání údajů o osobě je samozřejmě základní funkce TaxEditu. V nabídce Poplatníci nebo Osoby je vždy možné odstranit záznam osoby, jen v případě mazání Poplatníka (FO) se TaxEdit bude dotazovat několikrát, zda mazání skutečně chcete. Smazání poplatníka je totiž zásah nevratný a nese s sebou i smazání dalších (i ne osobních) informací v pomocných kartotékách (seznamy vozidel, seznamy daňových povinností atd.).

Zároveň s mazáním poplatníka se mohou, ale nemusí, smazat i externě uložené dokumenty.

Pokud necháte smazat i dokumenty z disku, TaxEdit smaže skutečně vše, co smazat může. Na rozdíl od mazání samotných dokumentů se v tomto případě skutečně odstraní i soubory s potvrzením o elektronickém podání (.p7s), Při mazání samotných dokumentů se potvrzovací soubory p7s místo smazání přejmenují na soubor *jméno.p7s.(deleted)*.

Anonymizace dat

Anonymizace dat je způsob řešení odstranění osobních dat, který potřebujeme v případě, že na anonymizovanou osobu jsou vázány další údaje, které potřebujeme zachovat.

TaxEdit anonymizaci používá již desítky let a to na úrovni dokumentu. V každém dokumentu otevřeném v TaxEditu je možné volat funkci Nástroje/Převést soubor na anonymní. Tato funkce nahradí veškeré identifikační údaje (nejen) fyzických osob anonymními hodnotami, takže dokument je možné například publikovat jako příklad bez reálných údajů.

Podobně by bylo možné „anonymizovat“ i údaje v kartotékách Poplatníků a osob, přitom by zůstaly k dispozici seznamy vozidel, seznamy nemovitostí a další. Nicméně otázku, zda seznam nemovitostí je či není osobní údaj nechceme predikovat.

Dalším seznamem, který by při anonymizaci údajů FO mohl zůstat zachován, je kartotéka dokumentů. Samotná kartotéka dokumentů běžně neobsahuje osobní údaje, ale jen analytické údaje o písemnostech a cestu k jejich fyzické reprezentaci v úložišti. Dokumenty TaxEditu nejsou ale přímo vázány na osobní údaje v kartotékách (změna nebo smazání údaje v kartotéce nezmění a nesmaže údaje uložené v dokumentech. Ty jsou dle kartoték vždy jen předvyplněny a v dokumentech existují již nezávisle na kartotéce). I po anonymizaci poplatníka (FO) v dokumentech jeho osobní údaje zůstávají a dokument by tedy bylo třeba fyzicky odstranit.

I z toho důvodu **nepředpokládáme zavedení funkce Anonymizace** v kartotéce poplatníků, protože zde de facto nemá smysl.

V případě, že skončí smluvní vztah s klientem, nebo jinak pomine právní důvod, pro který jeho osobní údaje v TaxEditu evidujete, nemá smysl jiné než jedno ze dvou řešení. Buď poplatníka se všemi daty smazat, nebo podložit jejich zachování jiným právním důvodem.

TaxEdit změnu právního důvodu předpokládá a automatizuje ji například přechodem z činnosti „zpracování daňových tvrzení klienta“ na „spisová evidence do lhůt prekluze“ při ukončení samotného smluvního vztahu s klientem apod.

Pokud se ve specifických případech pro anonymizaci údajů přeci jen rozhodnete, můžete samozřejmě *osobní údaje* smazat při zachování ostatních údajů, které klientovu identifikaci neumožní.

Práva subjektů údajů

Generální nařízení uvádí **6 základních práv**, která může subjekt údajů (například zaměstnanec) **uplatňovat**.

1) Právo na informace

Pokud jako správce údajů dostanete od subjektu údajů informace, musíte mu dát vědět třeba to, že je zpracováváte, za jakým účelem údaje získáváte a kdo s nimi bude dále pracovat (příjemci údajů a další zpracovatelé).

2) Právo na opravu

Pokud se klient domnívá, že o něm zpracováváte nepřesné údaje, může vás na to upozornit. Pak se musíte jeho žádosti věnovat a data opravit podle jeho přání – a to je vše.

3) Právo na výmaz (známé také jako právo být zapomenut)

Právo na výmaz znamená, že subjekt údajů může žádat smazání osobních údajů ze systému po uplynutí zákonných či smluvních lhůt nebo při odvolání souhlasu ke zpracování osobních údajů. Datum odvolání souhlasu je jeden z údajů na záložce GDPR. Nemáte-li jiný právní důvod k uchování osobních dat subjektu (podívejte se do číselníku důvodů), musíte osobu ze systému smazat.

4) Právo na přístup k osobním údajům

Pouhým vytisknutím Karty klienta poskytnete zájemci souhrn informací, které o něm shromažďujete.

5) Právo na přenositelnost údajů

Pro přenos dat k jinému uživateli TaxEditu je možné všechna data subjektu uložit do exportního souboru ZIP, ve kterém jsou uloženy všechny údaje o klientovi včetně všech u něj evidovaných dokumentů. U jednotlivé osoby, nikoli u poplatníka, se údaje uloží do XML souboru. Export poplatníka provedete funkcí Databáze/Poplatníci/Export do zálohy. Takto nachystáte data subjektu, který chce přejít například k jinému daňovému poradci, využívajícímu TaxEdit.

6) Právo na omezení zpracování

Subjekt údajů může požádat o omezení zpracování osobních údajů. V tom případě smažete údaje v požadovaném rozsahu. Záznam o smazání můžete provést například v poznámce u osoby. Osobu ale nemažte zcela, v seznamu dokumentů můžete evidovat například písemnost, kterou Vás o omezení informací žádal.